

בע"ח (תל אביב) 23579-02-17 - ש ל נ' מדינת ישראל

בע"ח (תל-אביב-יפו) 23579-02-17 - ש ל נ' מדינת ישראל ואח' מחוזי תל-אביב-יפו
בע"ח (תל-אביב-יפו) 23579-02-17

ש ל

נגד

1. מדינת ישראל

2. יק

בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

[30.03.2017]

לפני

כבוד השופט אברהם הימן

החלטה

לפני בקשה לעיון בחומר חקירה.

רקע

ביום 17.11.16 הוגש כנגד המבקש כתב אישום המייחס לו ריבוי עבירות של אינוס וריבוי עבירות של מעשים מגונים. ביום 22.12.16 הורה הרכב השופטים ברשות אב"ד כב' השופט גלעד נויטל על איחוד משפטו של המבקש עם משפטו של המשיב 1 נגדו הוגש ביום 9.10.16 כתב אישום המייחס לו ריבוי עבירות של בעילת בת משפחה, ניסיון לביצוע מעשה סדום בבת משפחה, מעשים מגונים בבת משפחה וניסיון לביצוע מעשה מגונה- כנגד המתלוננת ר.ח. לידת 1996.

על פי המתואר בכתב האישום המבקש ביצע העבירות המיוחסות לו כלפי המתלוננת בין השנים 2007-2008 ובעת שהיה בן זוגה של אימה.

על פי כתב האישום שהוגש נגד המשיב 2, ביצע את העבירות המיוחסות לו כלפי אותה מתלוננת בין השנים 2012-2014 ובעת שהיה בן זוגה של אם המתלוננת.

בא כוח המבקש הגיש בקשה לעיון בחומר חקירה. בקשתו מתייחסת לשלושה מסמכים אלה:

א. גיליון הרשעות קודמות של אבי המתלוננת מר

ב. חומרי חקירה הקשורים לכתבי אישום שהוגשו נגד בן זוגה של המתלוננת- מר בגין תקיפת המתלוננת;

ג. תיקי חקירה קודמים שהתנהלו נגד המשיב 2.

יוער כי באשר לתוכן מצלמות אבטחה מביתה של המתלוננת, הסכים בא כוח המשיבה לבקשה, וההכרעה התייתרה. בדיון שהתקיים לפני ביום 19.3.17 שמעתי טיעוני הצדדים ולהלן אתן ההחלטה.

דיון והכרעה

סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 מעגן את זכותו של נאשם לקבל מהתביעה כל מסמך הנכלל במסגרת המונח "חומר חקירה". כנגד זכות זו קמה חובה על התביעה למסור לעיונו של נאשם חומר כאמור.

זכות העיון בחומר חקירה הינה אחד מביטוייה של זכות היסוד המוקנית לנאשם למשפט הוגן ומתן הזדמנות מלאה להכין כראוי את הגנתו כנגד המיוחס לו. לצד זאת, באה זכות העיון לקדם תכלית נוספת והיא גילוי האמת.

באשר להיקפה של זכות העיון שהרי מדובר בזכות יחסית ולא מוחלטת נאמר כי:

"כלל ידוע הוא כי כל חומר שיש לו זיקה ישירה או עקיפה לאישום בגינו הועמד הנאשם לדין הוא בגדר "חומר חקירה", ויש לקבוע זאת על-סמך בחינה פרטנית של טיב החומר המבוקש ומידת הקשר ... כדי לשמור על זכות הנאשם להליך הוגן, כמו גם על האינטרס הציבורי בבירור האמת, הפסיקה נוקטת בגישה מרחיבה באשר לסיווגם של חומרים כ"חומר חקירה".

ואולם, זכות זו אינה בלתי-מוגבלת, ועל הנאשם המבקש להגדיר חומר כזה או אחר כ"חומר חקירה"

להראות "יסוד של ממש להשערה או לתקווה ... כי החומר אכן ישפיע על בירור האישום נגדו" ... לפיכך, נתונים

שזיקתם לאישום רחוקה, ומבוססת על השערות בלתי-ממוקדות באשר לקיומם של חומרים אשר קשורים לעניינו של הנאשם, לא ייחשבו "חומר חקירה" (בש"פ 6856/16 ביטון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (15.11.16).

אפנה עתה לבחינת החומרים נשוא הבקשה לעיון.

גיליון הרשעות קודמות של אבי המתלוננת מר ע ח

בעניין זה אציב תחילה ההלכה הפסוקה. עניין זה של בקשות, כמעט "שגרתיות" במקומותינו, לפיהן עם קבלת כתב האישום לידי נאשם, מוגשת בקשה לעיין בהרשעות קודמות של עד תביעה, הביא להחלטות רבות ביותר של בית המשפט העליון. אבי את אשר סוכם לאחרונה בבש"פ 2447/16 נפטלוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.8.16):

"השאלה האם יש לראות במרשם פלילי של עדים כ"חומר חקירה" לפי סעיף 74 לחסד"פ נדונה רבות בפסיקתו של בית משפט זה... סוגיה זו הוכרעה ב- בש"פ 5881/06 בניזרי נ' מדינת ישראל, פ"ד סב(1) 684 (2007) (להלן: הלכת בניזרי), בגדרו נבחן האיזון הראוי בין הזכות למשפט הוגן - לבין הזכות לפרטיות של העדים. בהקשר זה נקבע בהלכת בניזרי כי על בית המשפט לבדוק את גיליונות המרשם שמדובר בהם ולהעמידם במבחן של רלוונטיות ותועלת פוטנציאלית להגנתו של הנאשם עוד נקבע בפסיקה כי ככלל, כאשר עסקין בהתנגשות חזיתית בין זכותו של הנאשם למשפט הוגן אל מול ההגנה על פרטיותם של העדים - משקלה של זכות הנאשם למשפט הוגן מכריע את הכף, ודינם של השיקולים הנוגדים לסגת ... עם זאת, זכותו של נאשם להתגונן איננה זכות מוחלטת, וכאשר האפשרות לפגיעה בזכות זו לא קיימת, או אם האפשרות הנ"ל רחוקה ובלתי משמעותית - יש לתת משקל הולם גם לזכויותיהם של עדים ולאינטרסים המוגנים שלהם ... זאת ועוד - בסוגיית חשיפת גיליונות המרשם הפלילי של העדים נקבע כי לא די בקיומה של אפשרות תיאורטית שיהיה ברישום זה כדי לסייע להגנתו של הנאשם כדי להצדיק את הפגיעה בזכויותיהם של העדים, אגב חשיפת רישומם במרשם הפלילי כ"חומר חקירה", אלא יש צורך במהותיות פרטנית, כמבואר מיד ... ואכן אפילו כאשר מדובר בעדים מרכזיים בהליך - עובדה בעלת משקל בהקשר לתנאי הרלבנטיות - לא די בכך כדי לקבוע כי גיליונות המרשם הפלילי של העדים הינם "חומר חקירה", מכיוון שנוסף לתנאי הרלבנטיות, נדרשת גם אינדיקציה לכך שיש במרשם הפלילי של העד פוטנציאל ממשי קונקרטי לתרום להגנת הנאשם. בהקשר זה נקבע בעניין סבג כדלקמן: "...תקווה ספקולטיבית של ההגנה שמא ימצא בפסקי הדין הנזכרים במרשם הפלילי מידע העשוי לסייע בהגנת הנאשם, אינה מצדיקה פגיעה בזכויות עדים, והיא בגדר מה שכונה על ידי בית המשפט בענין אל הוזייל "מסע דייג" (Fishing expedition), שאינו מצדיק הכרה במרשם הפלילי של העד כ"חומר חקירה" (שם, בעמ' 132) "...".

בא כוח המבקש טען כי מר ע"ח הינו עד תביעה מרכזי ביותר במסכת הראיות נגד המבקש העומדות בבסיסו של כתב אישום המייחס לו עבירות מין חמורות כלפי בתו של מר ח'. לטענתו ממסמכים בתיק החקירה אותם קיבל לעיונו עולה שלמר ח' עבר פלילי עשיר לרבות בעבירות אינוס, וכי לעברו הפלילי בעבירות מין ואלימות רלבנטיות להכנת הגנת המבקש בעניין אמינותו של העד אף נוכח מידע לפיו מר ח' דיווח לרשויות הרווחה מידע כוזב אודות הזנחת האם את המתלוננת ואחותה.

בא כוח המבקש 2 הצטרף לבקשתו של בא כוח המבקש בעניין זה, וטען כי נוכח עדותה של המתלוננת אפשר כי מר ח' היה מעורב בעבירות דומות לאלה המיוחסות למרשו, כי אין מקום לחשש בדבר פגיעה בפרטיותו של העד וכי רלבנטיות קיימת אף אם גיליון ההרשעות אינו כולל הרשעה בעבירת אינוס.

בא כוח המשיבה טען כי אין בנימוקי הבקשה כל טעם המצביע על רלבנטיות עברו הפלילי של מר ח' לניהול המשפט על ידי המבקש, וכי עצם קיומו של עבר פלילי אינו מהווה טעם מספיק לביסוס רלוונטיות. כמו כן טען כי הזכות לעיון אינה יכולה להוות "מסע דיג" בניסיון להשמיץ את עדי התביעה וכי אין קשר בין התנהלותו האישית של מר ח' לבין המעשים המיוחסים למבקש ולמשיב 2.

גיליון הרשעותיו של עד התביעה מר ח', אביה של המתלוננת, הוצג לעיוני, ואין בו רישומים אודות הרשעות בגין עבירות מין. הקשבת קשב רב לטיעוני בא כוח המבקש ובא כוח המשיב 2 ולא מצאתי שיש בהם, בעת הזו, לבסס רלבנטיות להגנת הנאשם. אכן אין למנוע מהסניגורים האפשרות לתקוף את מהימנותו של העד, אולם אני סבור כי הדרך הראויה והמאוזנת למול זכותו של העד לפרטיות היא לא בחשיפתו המוקדמת של גיליון הרשעותיו. הסניגורים יוכלו להפנות לעד בשלב חקירתו הנגדית שאלות הנוגעות לעברו הפלילי, וככל שיידרש יוצג גיליון הרשעותיו בפני ההרכב הדן והוא שיחליט בדבר זכות העיון בו.

על כן, אני דוחה הבקשה בעניין זה.

חומרי חקירה בעניין שני כתבי אישום שהוגשו נגד בן זוגה של המתלוננת

נגד בן זוגה של המתלוננת שהינו עד תביעה הוגשו שני כתבי אישום בגין תקיפת המתלוננת.

בא כוח המבקש טען כי חומר החקירה רלבנטי על מנת לסתור הודעותיה של המתלוננת במשטרה בהם מסרה שבן זוגה לא תקף אותה. בא כוח המשיב 2 טען כי החומר רלבנטי משום שבן זוגה הוא העומד מאחורי הגשת תלונת המתלוננת נגד מרשו.

בא כוח המשיבה טען, מנגד, כי חומרי החקירה בקשר לתיקים הפליליים המתנהלים נגד בן זוגה של המתלוננת אינם רלבנטיים להגנה וכי יסכים למסור את שני כתבי האישום שהוגשו נגד מר בוקטאו עם פרוטוקולי הדיון לפי שהתיקים עדיין תלויים ועומדים.

לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים ולנסיבות העניין, מצאתי כי בקשת בא כוח המבקש לעיין בחומר החקירה כולו הקשור לכתבי האישום התלויים ועומדים נגד בן זוגה של המתלוננת בגין עבירות אלימות כלפיה הינה - מבוססת על השערת הסניגורים למצוא בו חומר נגד המתלוננת אולם אינה מבוססת על אינדיקציה קונקרטית לרלבנטיות החומר כולו להגנת המבקש והמשיב 2. לפיכך, ובהעדר רלבנטיות - אין להיעתר לבקשה.

בא כוח המשיבה הסכים להעביר לעיון ההגנה את כתבי האישום ואת פרוטוקולי הדיון בתיקים. מעיון במסמכים שצורפו לבקשה אף עולה כי בידי ההגנה העתק מהודעת מר בוקטאו ומהודעת המתלוננת. דומה כי בכך יש לענות על בקשת הסניגורים.

על כן, אני דוחה הבקשה בעניין זה פרט להעברת כתבי האישום ופרוטוקולי הדיון בעניינם לעיון הסניגורים.

תיקי חקירה קודמים שהתנהלו נגד המשיב 2

בא כוח המבקש טען כי מעימות שנערך בין המשיב 2 לבין המתלוננת עלה כי בשנת 2014 הוגשה נגדו תלונה בגין חשד לביצוע עבירות נגד אחותה הצעירה של המתלוננת והמשיב 2 טען כי המתלוננת העידה אז שלא היה דבר. על כן טוען בא כוח המבקש כי חומר הראיות בתיקי חקירה קודמים של המשיב 2 ובהם הודעות שנתנה המתלוננת רלבנטיים להגנת מרשו ומשום שהם קשורים בקשר ישיר עם שאלת אמינותה של המתלוננת בתיק המתנהל נגד מרשו. עם זאת, טען בא כוח המבקש כי הוא מתחייב שלא לעשות באותם חומרים שימוש אם ימצא שיש בהם לפגוע בהגנתו של המשיב 2.

בא כוח המשיבה מסר כי קיימים שלושה תיקי חקירה בחשד לעבירות אלימות בהם נגבתה הודעה מהמתלוננת, וכי אינו מתנגד למסרם לעיון ההגנה. לפי שלשיטתו מדובר ממילא בחומר חקירה הרלבנטי למשפטם של המבקש והמשיב 2. לטענתו בעייתיות צפויה במסירת חומר חקירה הנוגע למשיב 2 לידי המבקש אינה צריכה לפגוע בזכותו של המבקש לעיין באותו החומר ועל אלה להתבסס במסגרת דיני הראיות בתיק העיקרי. כמו כן טען כי עובדת קיומם של תיקים קודמים ממילא צפויה להעלות במהלך המשפט לפי שהיא עולה מתוך חומר החקירה הקשור לכתבי האישום הנדונים, וכבר בכך יש צפי להכפשת המשיב 2, אף ללא עיון בהם. בא כוח המשיבה ציין כי קיימים שלושה תיקי חקירה נוספים שטרם הועברו לעיונו וכי אלה יבדקו.

בא כוח המשיב 2 התנגד לבקשה. לטענתו חשיפת חומרי חקירה אלה בעניין תלונות שהוגשו נגד מרשו ואשר נסגרו ישחירו את מרשו לפי שיש בהם לבסס טענה של שיטה ומעשים דומים. עם זאת מסר כי ככל שבא כוח המשיבה יסכים להצעת בא כוח המבקש לפיה לא יעשה שימוש בחומר ככל שהיא בו לפגוע במשיב 2 אזי יסכים לבקשה. בא כוח המשיבה התנגד לתנאי זה. לפי שיטתו מרגע שחומרי החקירה הנוגעים למשיב 2 יועברו למשיב, חופשיה המשיבה באשר להתנהלות המשפטית בקשר לכך, בלי לכבול אותה.

המחלוקת בין הצדדים היא, למעשה, בשאלת זכות העיון בתיקי חקירה שעניינם בתלונות שהוגשו בעבר נגד המשיב 2, כידוע ומודגש, שאף הוא נאשם בתיק זה, לאחר איחוד המשפטים, בגין חשדות לביצוע עבירות אלימות נגד אחותה של המתלוננת. בא כוח המשיבה אישר כי במסגרת תיקי חקירה אלה נגבו הודעות מהמתלוננת. המדובר, אפוא, בתיקים סגורים והעיון המבוקש הוא בתוכן להבדיל מרשימתם.

כידוע, זכות העיון חולשת אף על גיליון רישום פלילי, אלא שבאשר לעיון ברישום תיקי מב"ד או תיקים סגורים נקבע כי הבחינה נוקשה יותר (ראו בש"פ 5535/13 מדינת ישראל נ' שימשילשווילי [פורסם בנבו] (15.8.13)).

בא כוח המבקש טען כי עניינו בתיקי חקירה אלה, הוא בהודעות שמסרה המתלוננת ובמטרה להתחקות אחר מהימנותה. בא כוח המשיבה הסכים כי מדובר בחומר הרלבנטי לאישומים המיוחסים למבקש וכי על כן נכנס הוא בגדר "חומר חקירה" אולם ומטבע הדברים טעמי שונים מטעמי של בא כוח המבקש. משום טעמי אלה, מתנגד בא כוח המשיב 2 לחשיפתם של תיקי חקירה אלה לפי שלטעמו יש בהם להשחיר את המשיב.

עיינתי היטב בטענות באי כוח הצדדים ונתתי דעתי לכלל נסיבות העניין ולשיקולים הדרושים, והגעתי לכלל מסקנה כי אין בתיקי חקירה אלה, אשר נסגרו לאחר בירור, להוות חומר חקירה אשר לבא כוח המבקש זכות לעיין בו. המבחן המכריע בעניין זה הוא האיזון. והאיזון הוא בין שניים: המבקש והמשיב 2. הנוסחה פשוטה לדעתי, מה התועלת שתצמח למבקש מהיעתרות לבקשתו לעומת הנזק שיגרם למשיב 2 ככל שבית המשפט ייחשף לעברו הפלילי? בא כוח המבקש נשען על דברים שמסר המשיב 2 בקשר לאחת מן התלונות שהוגשו נגדו בשנת 2014 וביקש לבסס על כך הזיקה בין תיקי החקירה לבין הגנת מרשו. אלא שאני סבור כי אין בכך להניח תשתית מספקת לטענתו כי חומרי החקירה בתיקים אלה ככלל והודעות המתלוננת שניתנו במסגרתם בפרט בעלי רלבנטיות ממשית וקרובה להגנת מרשו.

כוונת הסניגור לעיין ולבחון כל חומר אשר על פי השערות עשוי לשלול את מהימנותה של המתלוננת מובנת, ואולם לא די בכך, ונדרשת אף אינדיקציה לכך שיש באותו חומר פוטנציאל ממשי להגנת הנאשם. הפוטנציאל עליו הצביע בא כוח המבקש הינו רחוק וספקולטיבי. לפיכך ובאיזון ראוי בין זכות העיון של המבקש לבין זכויותיו של המשיב 2, אני סבור כי זכותו של המבקש אינה גוברת.

על כן, אני דוחה הבקשה בעניין זה.

ההחלטה תישלח לבאי כוח הצדדים.

ניתנה היום, ג' ניסן תשע"ז, 30 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.